

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie (<i>Bronisław Urban, Jan M. Stanik</i>)	9
ROZDZIAŁ 1. Resocjalizacja jako przedmiot badań interdyscyplinarnych	17
1.1. Teoria resocjalizacji w strukturze nauk społecznych (<i>Bronisław Urban</i>)	17
1.1.1. Filozofia a pedagogika resocjalizacyjna	18
1.1.2. Psychologia a pedagogika resocjalizacyjna	23
1.1.3. Socjologia a teoria resocjalizacyjna	24
1.1.4. Wizja ponowoczesności a perspektywa resocjalizacji	25
1.1.5. Metodologiczna niejednolitość i interdyscyplinarny charakter pedagogiki resocjalizacyjnej	29
1.2. Historia rozwoju praktyki resocjalizacyjnej w Polsce i na świecie (<i>Ewald Jacek Dukaczewski</i>)	31
1.2.1. Ewolucja stosowania kar	31
1.2.2. Rozwój placówek resocjalizacyjnych w Europie	33
1.2.3. Charakterystyczne systemy resocjalizacji	34
1.2.4. Rozwój resocjalizacji w Polsce	49
1.3. Różne ujęcia definicji resocjalizacji (<i>Lesław Pytka</i>)	73
1.4. Współczesne prądy w naukach społecznych a teoria i praktyka resocjalizacyjna	77
1.4.1. Psychologiczne podstawy resocjalizacji (<i>Kazimierz Pospiszył</i>)	77
1.4.2. Resocjalizacja i praktyka resocjalizacyjna w ujęciu Czesława Czapówa (<i>Lesław Pytka</i>)	95
1.4.3. Zachowania dewiacyjne w założeniach symbolicznego interakcjonizmu. Implikacje dla praktyki resocjalizacyjnej (<i>Bronisław Urban</i>)	99
1.4.4. Wybrane koncepcje i wyniki badań kryminologicznych a perspektywy resocjalizacji (<i>Jan M. Stanik</i>)	116
ROZDZIAŁ 2. Zaburzenia w zachowaniu i niedostosowanie społeczne w świetle współczesnych wyników badań (<i>Bronisław Urban</i>)	136
2.1. Zaburzenia w zachowaniu – koncepcje teoretyczne, typologia i ewolucja	136
2.1.1. Zaburzenia w zachowaniu i niedostosowanie społeczne we współczesnych naukach o zachowaniu człowieka i resocjalizacji	137
2.1.2. Zaburzenia w zachowaniu i niedostosowanie społeczne we współczesnych teoriach (perspektywach) psychologicznych i socjologicznych	143
2.1.3. Typologia zaburzeń w zachowaniu i niedostosowania społecznego	153
2.1.4. Rozwój zaburzeń w zachowaniu w kierunku przestępczości	157
2.1.5. Zaburzenia w zachowaniu a status społeczny w grupie rówieśniczej	165
ROZDZIAŁ 3. Diagnozowanie niedostosowania społecznego i asocjalności (<i>Jan M. Stanik</i>)	168
3.1. Pojęcie niedostosowania społecznego (NS), asocjalności (A) i demoralizacji	170
3.1.1. Pojęcie asocjalności	176
3.1.2. Pojęcie demoralizacji	178
3.2. Ogólny model diagnozowania niedostosowania społecznego (NS) i asocjalności (A)	179
3.3. Styl życia jako nadrzędny konstrukt opisowy w diagnozowaniu (NS) i (A)	181
3.4. Czynniki ryzyka (NS) i (A) w instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych strukturach społecznych	184
3.4.1. Warunki opiekuńczo-wychowawcze w rodzinie nieletniego (WOWRN) jako parcjalny przedmiot diagnozowania (NS) i (A)	184

3.4.2. Efekty edukacyjno-wychowawcze (EEWN) jako parcjalny przedmiot diagnozowania niedostosowania społecznego nieletnich	187
3.4.3. Funkcjonowanie w asocjalnych grupach podkulturowych jako parcjalny przedmiot diagnozowania (NS) i (A)	189
3.5. Realizacja osobistych zadań rozwojowych (OZR) jako przedmiot diagnozowania (NS) i (A) nieletnich	193
3.5.1. Pojęcie zadań rozwojowych	194
3.6. Diagnoza (NS) i (A) nieletnich w ujęciu psychologicznym	197
ROZDZIAŁ 4. Współczesne systemy resocjalizacyjne	203
4.1. Współczesne nurty w resocjalizacji (<i>Marek Konopczyński</i>)	203
4.1.1. Cztery koncepcje resocjalizacji	205
4.1.2. Teoria "rozwoju dojrzałości interpersonalnej" Sullivana i Granta	208
4.1.3. "Teatr życia codziennego" Goffmana	209
4.1.4. Koncepcja resilience (oporu-elastyczności)	210
4.2. Przykłady praktycznych modeli resocjalizacyjnych w różnych krajach (<i>Marian Kalinowski</i>)	213
4.2.1. Systemy resocjalizacji nieletnich w Wielkiej Brytanii	214
4.2.2. Francuski model resocjalizacji nieletnich	215
4.2.3. Model resocjalizacji nieletnich w Niemczech	219
4.2.4. Systemy postępowania z nieletnimi w krajach skandynawskich	222
ROZDZIAŁ 5. Resocjalizacja w ujęciu pedagogicznym	225
5.1. Cele resocjalizacji (<i>Sławomir Sobczak</i>)	225
5.1.1. Postawa aksjologiczna	227
5.1.2. Postawa antropologiczna	231
5.1.3. Teleologia wychowania resocjalizacyjnego	232
5.2. Struktura procesu resocjalizacji (<i>Marian Kalinowski</i>)	234
5.3. Zasady wychowania resocjalizującego (<i>Marian Kalinowski</i>)	237
5.4. Formy, metody i środki wychowania resocjalizującego (<i>Marian Kalinowski</i>)	240
5.5. Kształcenie resocjalizujące (<i>Adam Szczówka</i>)	249
5.5.1. Rola wykształcenia w readaptacji społecznej	251
5.5.2. Psychofizyczne i pedagogiczne uwarunkowania uczniów niedostosowanych społecznie	254
5.5.3. Desocjalizujące czynniki w środowisku szkoły masowej	256
5.5.4. Szkoła w placówce resocjalizacyjnej	261
5.5.5. Istota kształcenia resocjalizującego	265
5.5.6. Kierunki optymalizacji nauczania resocjalizującego	274
5.6. Twórcza resocjalizacja. Kształtowanie nowych tożsamości (<i>Marek Konopczyński</i>)	278
5.6.1. Zarys koncepcji twórczej resocjalizacji	278
5.6.2. Zalecenia metodyczne w procesie twórczej resocjalizacji	287
5.6.3. Strategie metodyczne w procesie twórczej resocjalizacji	292
5.6.4. Procedury metodyczne w procesie twórczej resocjalizacji	298
5.6.5. Twórcza resocjalizacja. Kreowanie alternatywnej tożsamości nieletnich	306
5.7. Ocena rezultatów resocjalizacji (<i>Bronisław Urban</i>)	312
ROZDZIAŁ 6. Resocjalizacja w zakładach karnych	318
6.1. Kara kryminalna i kara pozbawienia wolności (<i>Mieczysław Ciosek</i>)	318
6.1.1. Przestępstwo i kara kryminalna	318
6.1.2. Koncepcje kary kryminalnej	320
6.1.3. Funkcje kary pozbawienia wolności	322

6.2. Zakład karny jako instytucja resocjalizacyjna (Mieczysław Ciosek)	326
6.2.1. Zakład karny jako organizacja totalna	326
6.2.2. Personel więzienny i jego funkcje	329
6.2.3. Zasady funkcjonowania całej społeczności więziennej	337
6.2.4. Resocjalizacja jako nadrzędne zadanie całej społeczności więziennej	340
6.3. Podkultura więzienna jako bariera resocjalizacji penitencjarnej (Mieczysław Ciosek)	345
6.3.1. Pojęcie i geneza więziennej podkultury	345
6.3.2. Nieformalny kodeks postępowania więźniów	348
6.3.3. System komunikacji więźniów	352
6.3.4. Negatywne przejawy podkultury więziennej	355
6.4. Szanse resocjalizacji penitencjarnej (Mieczysław Ciosek)	358
6.5. Kategorie klasyfikacyjne i różnicowanie osobowościowe skazanych jako wyznaczniki celów i programów resocjalizacji penitencjarnej (Jan Szałański)	361
6.5.1. Klasyfikacje formalne (kodeksowe)	361
6.5.2. Kategoryzacje nieformalne (pozakodeksowe)	367
6.5.3. Różnicowanie populacji więziennej wyznacznikiem podatności na resocjalizację	371
6.5.4. Cele resocjalizacji penitencjarnej	375
6.5.5. Przedmiot diagnozy penitencjarnej tradycyjnej i zmodernizowanej	380
6.5.6. Resocjalizacja penitencjarna jako korektura zachowania oraz jako przemiana moralna skazanego i jej apogeum	385
6.5.7. Perspektywy komplementarnej readaptacji psychospołecznej więźniów "doczłowieczających się"	387
6.5.8. Zadania zmodernizowanej psychokorektury	392
Bibliografia	397
Indeks nazwisk	418
Indeks rzeczowy	426